

A HEVES MEGYEI VÍZMŰ ZRT.

J A V A S L A T A

A 2009. ÉVI SZOLGÁLTATÁSI DÍJAKRA

Tartalom

- **Előterjesztés az árhatóság részére**
- **2009. évi díjjavaslat**

Mellékletek:

1. sz. melléklet

A Magyar Víziközmű Szövetség ajánlása a 2009. évi víz- és csatornaszolgáltatási díjak meghatározásához

2. sz. melléklet

Energia árváltozás hatása

3. sz. melléklet

Az ivóvíz-értékesítés változása 1990. és 2008. között

4. sz. melléklet

Víz- és csatornadíjak összehasonlító adatai (2008. év)

HEVES MEGYEI VÍZMŰ ZRT.
I G A Z G A T Ó S Á G A
3300 EGER, HADNAGY U. 2.

**A KÖZÜZEMI VÍZMŰBŐL SZOLGÁLTATOTT IVÓVÍZÉRT ÉS
A KÖZÜZEMI CSATORNAMŰ HASZNÁLATÁÉRT FIZETENDŐ
2009. ÉVI DÍJAK MEGÁLLAPÍTÁSA**

(előterjesztés a települési önkormányzatok - mint árhatóságok - részére)

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. §. alapján az egészséges ivóvízellátásról és a csatornázásról a települési önkormányzat köteles gondoskodni. Az árak megállapításáról szóló, az 1993. évi CIV. törvénnyel módosított 1990. évi LXXXVII. törvény 1994. év január 1. napjától a települési önkormányzat - mint árhatóság - hatáskörébe utalta az önkormányzati tulajdonú víziközműből szolgáltatott ivóvíz, szennyvízelvezetés, tisztítás és kezelés díjának megállapítását.

A törvény 10. §.-a alapján a hatósági ár megállapítása hivatalból, vagy az árat érvényesítő vállalkozó kérelmére történhet.

A hatósági ár megállapítója a kérelem, illetve a kért adatok kézhezvételétől számított harminc napon belül köteles az ármegállapítást közzétenni, vagy a kérelem elutasításáról a kérelmezőt értesíteni.

A 8. §. (1) bekezdése értelmében a hatósági árat úgy kell megállapítani, hogy a vállalkozó ráfordításaira és a működéséhez szükséges nyereségre fedezetet biztosítson.

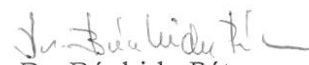
Veszteséges ármegállapítás esetén a szolgáltató kénytelen az árhatóság felé a díjkülönbözetet érvényesíteni.

A megállapított árat, valamint annak alkalmazási feltételeit jogszabályban kell közzétenni, melyben rendelkezni kell arról, hogy a hatósági ár mikor lép érvénybe, e rendelkezésnek visszamenőleges hatálya nem lehet /11. §. (1) bek./.

A lakosságot közvetlenül érintő hatósági ár változtatásáról az ár megállapítója legkésőbb az érvénybelépésével egyidejűleg köteles a lakosságot tájékoztatni (15. §.)

Kérem, hogy a vonatkozó jogi szabályozás és az igazgatóság mellékelt árképzési javaslata alapján szíveskedjenek a 2009. évi szolgáltatási díjat megállapítani.

E g e r , 2008. november 10.

Dr. Bánhidya Péter
vezérigazgató

Tisztelt Árhatóság!

Az 2009. évi víz- és csatornadíjak megállapítására vonatkozó előterjesztés összeállításánál egyrészt a 2008. október 28. -i rendkívüli közgyűlés, másrészt az ugyanezen a napon megtartott Igazgatósági ülés határozatait kell figyelembe venni.

A 2008. október 28.-i rendkívüli Közgyűlésen a tulajdonosok - a három kidolgozott javaslat közül- az Alapító okiratban is már korábban rögzített díjszámítási képletet szavazta meg azzal a kiegészítéssel, hogy a 90-es években már alkalmazott fogyasztási index ismételten legyen figyelembe véve.

A fogyasztáscsökkenésből származó veszteségek egy részét a szolgáltatónak kell kigazdálkodnia, melynek mértékét az Igazgatóság évente határozza meg. A tulajdonosi döntésnek megfelelően az Igazgatóság 2009. évre a fogyasztáscsökkenés 50 %-át kívánja érvényesíteni, a fennmaradó 50%-ra további belső tartalékok feltárását írta elő.

Az Igazgatóság döntése szerint - mivel a 2000/60 EK Vízkieretirányelv 9. cikkelyének megfelelően a díjakban 2010-ig a teljes költség megtérülésnek meg kell valósulnia - 2009. és 2010. években egyenlő mértékben kell a lemaradást megjeleníteni. A jelenlegi díjak a szükséges pótlási fedezetnek kb. 40%-át tartalmazzák. Az ECI Magyarország Nemzetközi Tanácsadó Kft. által készített 2008. május 27.-i közgyűlés által megvitatott és elfogadott díjképzésről készített szakvélemény is hangsúlyozza (6.2.4.3 pontban) a szűkös fejlesztési forrásokat. Az évi fejlesztési igényünk a középtávú stratégia tervünk szerint öt év átlagában 1.293 millió Ft lenne. Ezzel szemben 2007. évben csak 515 millió Ft értékű beruházásra volt elegendő forrásunk.

A hiányzó évi közel 800 millió Ft -nak a díjban kell megtérülnie, hogy a víziközművek állapota hosszú távon is megfelelő műszaki színvonalon maradjon.

A 2008. október 28.-i Közgyűlési és Igazgatósági döntés értelmében a díjszámítási képlet az alábbiak szerint módosul:

1. Díjszámítási képlet

$$D_v(D_{cs}) = D_o * K * F, \text{ ahol}$$

$D_v(D_{cs})$ - a megállapítani kért vízdíj /csatornadíj (2009.)

D_o - előző évi díj (2008.)

K - változási együttható

F - elismert fogyasztáscsökkenési index

2. Bázisdíj (D₀)

A 2008. évre elfogadott nettó díjak:

Bázisdíj	Egri üe.	Gyöngyösi üe.	Hatvani üe.	Hevesi üe.	F.abonyi üe.
Ivóvíz	221,00	252,00	221,00	252,00	252,00
Csatorna	154,00	184,00	184,00	184,00	184,00

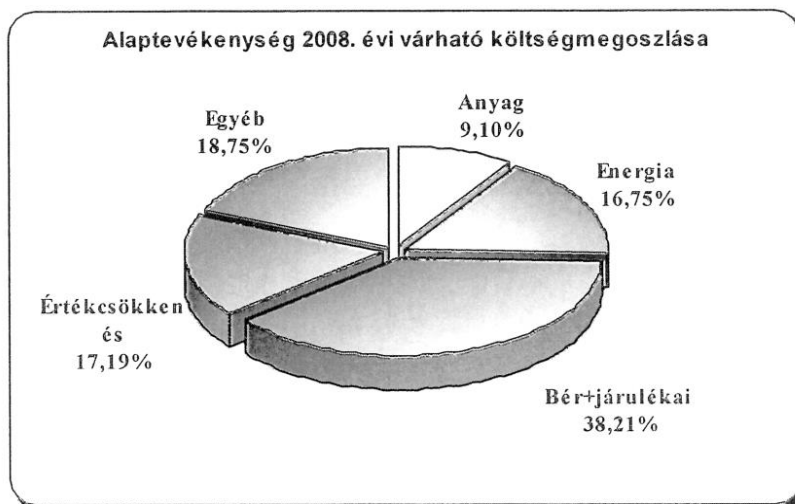
3. „K” változási együttható

3.1. Költségnem megoszlás

A „K” változási együttható számításához megvizsgáltuk a részvénytársaság alaptevékenységének költségstruktúráját, melynek értelmében az öt főbb költségnem 2008-ban várhatóan a következő arányok szerint oszlik meg:

- anyagköltség	9,10 %
- energiaköltség	16,75 %
- bérköltség + járulékai	38,21 %
- értékcsökkenés	17,19 %
- egyéb költségek*	18,75 %

*(vízkészlet-használati járulék, szennyvíziszap szállítási ktg., postaköltség, biztosítási díj, bankköltség, szakértői díjak stb.)

Ez alapján a „K” változási együttható:

$$K = 0,091 \cdot A/A_o + 0,1675 \cdot E/E_o + 0,3821 \cdot B/B_o + 0,1719 \cdot C/C_o + 0,1875 \cdot H/H_o$$

összefüggésből számítható, ahol

A/A _o	- anyagköltség árindexe
E/E _o	- energia árindexe
B/B _o	- bruttó keresetek növekedése
C/C _o	- beruházási javak (amortizáció) indexe
H/H _o	- egyéb költségek árindexe

3.2. Árindex

Az Igazgatóság döntésének és az Alapító Okirat 2003. május 27-ei közgyűlésen történt módosításának megfelelően:

„2004. január 1-je után a díjak a víz- és csatornadíjakat befolyásoló főbb költségnemeknek az illetékes szakminisztérium által a Víz- és Csatornaművek Országos Szakmai Szövetsége részére közölt indexeinek mértékével emelkednek.”

(A szövetség neve 2005. évtől „Magyar Víziközmű Szövetség”.)

Jelen díjjavaslat elkészítéséhez a Magyar Víziközmű Szövetség ajánlását (1. sz. melléklet) vettük figyelembe:

			1.sz. javaslat	2.sz. javaslat
Jelölés	Megnevezés	MAVÍZ index %	HMV Zrt. index %	2000/60 EU keretirányelv figyelembe v. %
A/A _o	anyagköltség árindexe	4-6	4	4
E/E _o	energia árindexe (átlag)	15-21	19,5	19,5
B/B _o	bruttó keresetek növekedése	4-6	4	4
C/C _o	beruházási javak (amortizáció) indexe		6,2	36,2
H/H _o	egyéb költségek árindexe	4,5-5	4,5	4,5
Összesen	Index (%)	7-10	7,07	12,23

A Magyar Víziközmű Szövetség ajánlásából valamennyi költségnemre a legalacsonyabb értéket vettük figyelembe. Az energiaköltség részletezését a 2. sz. melléklet tartalmazza.

Kiemelt jelentőségű a fenntartások és pótló beruházások forrását képező **beruházási javak indexe** (értékcsökkenés). 2008. évben közel 520 millió Ft értékű rekonstrukció és fejlesztés készül el *(ennek értékcsökkenés-növekménye 2009. évben várhatóan 6,2 %)*, mely messze elmarad a bevezetőben már említett éves átlagos rekonstrukciós és fejlesztési igénytől (1.293 millió Ft-tól). A beruházás közel 800 millió Ft-os elmaradását az Igazgatóság javaslata szerint - a lakossági terhek egyenletesebb elosztása miatt - 2009. és 2010. években egyenlő arányban célszerű megosztani.

3.3. „K” változási együttható számítása

Az Igazgatóság döntése, valamint előírása alapján 2009. évre két díjjavaslatot készítettünk elő.

3.3.1. Az 1. díjjavaslat a MAVÍZ által javasolt minimális indexek és a beruházási javak 6,2 %-os változásának figyelembe vételével készült:

$$K_1 = 0,091 \cdot 1,04 + 0,1675 \cdot 1,195 + 0,3821 \cdot 1,04 + 0,1719 \cdot 1,062 + 0,1875 \cdot 1,045$$

$$K_1 = 1,0707$$

3.3.2. A 2. díjjavaslat az 1. díjjavaslathoz hasonlóan a MAVÍZ által ajánlott indexek minimumával és a 6,2% beruházási javak + a hiányzó rekonstrukciós és fejlesztési igények felének figyelembe vételével (400 millió Ft / 1.293 millió Ft * 100 \cong 30 %) készült:

$$K_2 = 0,091 \cdot 1,04 + 0,1675 \cdot 1,195 + 0,3821 \cdot 1,04 + 0,1719 \cdot 1,362 + 0,1875 \cdot 1,045$$

$$K_2 = 1,1223$$

4. Fogyasztási index (F)

Az elmúlt években az ivóvíz fogyasztásban (a szolgáltatás szempontjából: értékesítésben) jelentős mértékű visszaesés jelentkezett (3.sz.melléklet). Ezzel összefüggésben természetesen a szennyvízelvezetés-tisztítás mennyisége is csökkent.

A fogyasztás csökkenés összetett jelensége alapvetően három okra vezethető vissza:

- az egyik a gazdaság szerkezet-változásaiból (ipari és mezőgazdasági nagyüzemek átalakulása, megszűnése) adódott,
- a másik a nagymértékű állami díjtámogatás mérsékléséhez, és ezzel összefüggésben az önköltséghez közelítő díjak megjelenéséhez köthető,
- a harmadik a szolgáltatás szempontjából kedvezőtlen időjárás, az ebből is adódó lakossági fogyasztás csökkenés, továbbá több jelentős gazdálkodó szervezet kiesése.

Mindezek következtében 1990. és 1997. között a fogyasztás évente 8 %-ot meghaladó mértékben, 1997-ben és 98-ban 4 és 3 % fölötti mértékben csökkent. Az ezt követő hét évben a tendencia mérséklődött, a fogyasztás stabilizálódott.

Az előbbieken említett időszakban társaságunk díjképzésének elfogadott és alkalmazott eleme volt az ún. fogyasztási index. 1997. évtől a fogyasztás stabilizálódása okából az indexet nem alkalmaztuk.

Sajnálatos tény, hogy az elmúlt időszakban ismételten jelentős mértékű, árbevétel kiesést okozó fogyasztáscsökkenés jelentkezett.

2008. évben a tervezett 12.000 em³ vízértékesítésünkkel szemben a háromnegyedévi tényadatokon alapuló prognózis szerint kb. 660 em³ kiesés várható. Ez 5,5 %-os árbevétel kiesést jelent. A nagyságrendet érzékelve, ez például Heves és Füzesabony városok évi teljes fogyasztása.

A vízfogyasztás csökkenéssel elvileg közel arányos a szennyvízelvezetés tervhez viszonyított visszaesése is. A tervkészítésnél számoltunk az új csatornahálózatok elkészültével és a rákötések növekedésével is. A 6.610 em³ -rel szemben 6.400 em³ a várható csatornaszolgáltatás számlázási alapja. A kiesés itt 210 em³, ami 3,2%-os hiányt eredményez. Az árbevétel kiesés együttesen 195 millió Ft, mely ~ 5%-a a teljes árbevételnek (3.965 millió Ft).

Az Igazgatóság 2008. október 28.-i döntése alapján 2009. évre a várható 5 %-os fogyasztáscsökkenés 50%-át érvényesíti.

$$F = \text{elismert fogyasztási index} = 1,025$$

5. Díjszámítás

1.sz. javaslat

5.1.1. Mindezek alapján az **ivóvízdíj** az azonos bázisú **Egri és Hatvani** Üzemegységnél:

$$\begin{aligned}Dv_1 &= Dv_0 * K_1 * F \\Dv_1 &= 221,00 * 1,0707 * 1,025 \\Dv_1 &= \mathbf{242,54 \text{ Ft/m}^3}\end{aligned}$$

5.1.2. Az azonos bázisú **Gyöngyösi, Hevesi, Füzesabonyi** Üzemegységeknél a számított **ivóvízdíj**:

$$\begin{aligned}Dv_2 &= Dv_0 * K_1 * F \\Dv_2 &= 252,00 * 1,0707 * 1,025 \\Dv_1 &= \mathbf{276,56 \text{ Ft/m}^3}\end{aligned}$$

5.1.3. A **csatornadíj** számítása az **Egri** üzemegységnél:

$$\begin{aligned}Dcs_1 &= Dcs_0 * K_1 * F \\Dcs_1 &= 154,00 * 1,0707 * 1,025 \\Dcs_1 &= \mathbf{169,01 \text{ Ft/m}^3}\end{aligned}$$

5.1.4. A **Gyöngyösi, Hatvani, Hevesi és Füzesabonyi** Üzemegységeknél számított **csatornadíjak**:

$$\begin{aligned}Dcs_2 &= Dcs_0 * K_1 * F \\Dcs_2 &= 184,00 * 1,0707 * 1,025 \\Dcs_2 &= \mathbf{201,93 \text{ Ft/m}^3}\end{aligned}$$

2.sz. javaslat

5.2.1. Mindezek alapján az **ivóvízdíj** az azonos bázisú **Egri és Hatvani** Üzemegységnél:

$$\begin{aligned}Dv_1 &= Dv_0 * K_2 * F \\Dv_1 &= 221,00 * 1,1223 * 1,025 \\Dv_1 &= \mathbf{254,23 \text{ Ft/m}^3}\end{aligned}$$

5.2.2. Az azonos bázisú **Gyöngyösi, Hevesi, Füzesabonyi** Üzemegységeknél a számított **ivóvízdíj**:

$$\begin{aligned}Dv_2 &= Dv_0 * K_2 * F \\Dv_2 &= 252,00 * 1,1223 * 1,025 \\Dv_1 &= \mathbf{289,89 \text{ Ft/m}^3}\end{aligned}$$

5.2.3. A **csatornadíj** számítása az **Egri** üzemegységnél:

$$\begin{aligned}Dcs_1 &= Dcs_0 * K_2 * F \\Dcs_1 &= 154,00 * 1,1223 * 1,025 \\Dcs_1 &= \mathbf{177,16 \text{ Ft/m}^3}\end{aligned}$$

5.2.4. A **Gyöngyösi, Hatvani, Hevesi és Füzesabonyi** Üzemegységeknél számított **csatornadíjak**:

$$\begin{aligned}Dcs_2 &= Dcs_0 * K_2 * F \\Dcs_2 &= 184,00 * 1,1223 * 1,025 \\Dcs_2 &= \mathbf{211,67 \text{ Ft/m}^3}\end{aligned}$$

Az 1.sz. díjjavaslat esetén a díjemelés mértéke 9,75 %, a 2.sz. díjjavaslat esetén 15,04 %.

Megjegyezni kívánjuk, hogy a 2009. évi víz- és csatornadíjak a 2.sz javaslat alapján is messze elmaradnak az idei (2008. évi) országos átlagtól. (4/a-4/e.sz mellékletek)

5.3. **Fejlesztési költséghányad** megjelenítése a **víz- és csatornadíjakban** (mindkét változat esetében)

2008. évben is több új pályázati lehetőség nyílt meg a vízminőség-javítás és a szennyvízelvezetés és -tisztítás területén. (KEOP, TEKI, CÉDA stb.)

A kisebb önkormányzatok zöme a pályázatokhoz szükséges (egyre magasabb mértékű) önerőt nem, illetve részben tudja csak biztosítani, ezért több településnek esélye sincs a pályázat benyújtására.

Szembeülnek ezzel a problémával jelenleg például a szennyvízelvezetés- és tisztítás rekonstrukcióra pályázó- előkészítés stádiumában álló- Füzesabony és Heves városok illetve térségeik is.

Az előző években is felmerült, hogy egyes önkormányzatoknál a víz- és szennyvízágazati beruházásokhoz felvett hitelek törlesztésére, kamat visszafizetésére ill. azok egy részére a víz- csatornadíj biztosítson fedezetet.

Önkormányzati döntések alapján a továbbiakban is lehetőség van a fenti kötelezettségek, valamint pályázati önerő biztosítására a fejlesztési hányad fedezetével.

ÖSSZEGEZVE:

1. javaslat

IVÓVÍZDÍJAK (Ft/m³)

Üzemegységek	számított díj	kerekített nettó díj:	bruttó díj
Egri Üzemegység	242,54	243,00	291,60
Gyöngyösi Üzemegység	276,56	277,00	332,40
Hatvani Üzemegység	242,54	243,00	291,60
Hevesi Üzemegység	276,56	277,00	332,40
Füzesabonyi Üzemegység	276,56	277,00	332,40

CSATORNADÍJAK (Ft/m³)

Üzemegységek	számított díj	kerekített nettó díj:	bruttó díj
Egri Üzemegység	169,01	169,00	202,80
Gyöngyösi Üzemegység	201,93	202,00	242,40
Hatvani Üzemegység	201,93	202,00	242,40
Hevesi Üzemegység	201,93	202,00	242,40
Füzesabonyi Üzemegység	201,93	202,00	242,40

2. javaslat

IVÓVÍZDÍJAK (Ft/m³)

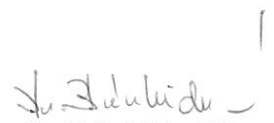
Üzemegységek	számított díj	kerekített nettó díj:	bruttó díj
Egri Üzemegység	254,23	254,00	304,80
Gyöngyösi Üzemegység	289,89	290,00	348,00
Hatvani Üzemegység	254,23	254,00	304,80
Hevesi Üzemegység	289,89	290,00	348,00
Füzesabonyi Üzemegység	289,89	290,00	348,00

CSATORNADÍJAK (Ft/m³)

Üzemegységek	számított díj	kerekített nettó díj:	bruttó díj
Egri Üzemegység	177,16	177,00	212,40
Gyöngyösi Üzemegység	211,67	212,00	254,40
Hatvani Üzemegység	211,67	212,00	254,40
Hevesi Üzemegység	211,67	212,00	254,40
Füzesabonyi Üzemegység	211,67	212,00	254,40

Kérjük javaslatunkat a fenti tények alapján mérlegeljék, és azt elfogadni szíveskedjenek.

E g e r, 2008. november 10.

Dr. Bánhidó Péter
vezérigazgató

Ajánlás a 2009. évi víz- és csatornaszolgáltatási díjak meghatározásához

Az önkormányzati törvény megalkotása óta a települési önkormányzatok kötelező feladata a település egészséges ivóvízzel történő ellátása, és 2003-tól a szennyvízelvezetés – tisztítás is azzá vált.

A feladat ellátásához a víziközmű rendszerek megbízható működtetése, jókarban tartása, rekonstrukciója, fejlesztése szükséges. E feltételnek a rendszereket működtető szervezet, a tulajdonos önkormányzattal közösen, akkor tud eleget tenni, ha szervezeten, a korszerű műszaki megoldásokat, technológiát alkalmazva, magasan képzett szakember állománnyal és hatékony gazdálkodással látja el közszolgáltatási feladatait.

A tulajdonos önkormányzatok alapvető érdeke, és néhány év múlva kötelezettsége is, hogy a szolgáltatás önfinanszírozó legyen, a szolgáltató saját bevételeiből, működési támogatás nélkül legyen képes ellátni feladatát, amelybe a napi működésen túl beletartozik a távlati vagyonbiztonság is: folyamatosan gondoskodni a közművek korszerűsítéséről, felújításáról, pótlásáról a szolgáltatás hosszú távú biztonsága érdekében.

A víziközmű szolgáltatónak a fogyasztói igények kielégítése érdekében folyamatosan a fogyasztók rendelkezésére kell állni. A szolgáltató a víziközművek üzemeltetésével köteles a fogyasztóknak a külön jogszabályban és a vízjogi üzemeltetési engedélyben foglalt előírásoknak megfelelően a víziközművek teljesítőképességének mértékéig szolgáltatni (38/1995. (IV.5.) Korm. rendelet 1. §).

A kialakított díjrendszernek olyannak kell lennie, amely a fentiekben leírtaknak megfelelően biztosítja a hatékonyan működő vállalkozó ráfordításaira és a működéshez szükséges nyereségre a fedezetet, tekintettel az elvonásokra és a támogatásokra (1990. évi LXXXVII. tv. - Ártörvény - 8. § (1) bekezdés).

Ezt az elvet erősíti meg az Európai Unióban alkalmazott Víz Keret Irányelv is, amely előírja, hogy a víz- és csatornadíjak meghatározása során a tagállamoknak figyelembe kell venni a víziközmű szolgáltatások költségei megtérülésének elvét, beleértve a környezeti és a vízkészletek védelmével összefüggő költségeket is (teljes költség megtérülés elve), továbbá a szennyező fizet elvet.

A tagállamoknak 2010-re biztosítaniuk kell, hogy a vízzel kapcsolatos árpolitika a készletek hatékony használatára ösztönözze a vízhasználókat, és ezen keresztül járuljon hozzá ezen irányelv környezeti célkitűzéseinek teljesüléséhez, valamint hogy a különböző vízhasználatok megfelelő módon járuljanak hozzá a vízi szolgáltatások költségeinek megtérítéséhez.

Ennek megfelelően az alábbi főbb tényezők alakulásának figyelembe vétele indokolt a víz- és csatornaszolgáltatási díjak változtatásának meghatározásánál:

1. A szolgáltatás terjedelmében, színvonalában bekövetkező változások (belépő új létesítmények)
2. Az infláció alakulása, ill. a kiemelt költségelemek árváltozása (anyag, szolgáltatások, villamos energia, gáz, üzemanyag)
3. A fogyasztás mennyiségi változása
4. A közművagyon pótlási, felújítási fedezetének, ill. bérleti díjának szükséges változása

5. Az árat befolyásoló adójellegű befizetések változása (különös tekintettel a kormányzati intézkedések hatásaira)

Emellett meg kell említeni azt a bizonytalansági tényezőt is, amely az elmúlt évekhez hasonlóan a 2008. évre is jellemző volt. A makrogazdasági mutatók (gazdasági növekedés, infláció) 2008. évre vonatkozó - előrejelzések szerinti - mértéke jelentősen meghaladja a 2008. évi díjtervezésnél alkalmazott mértéket. A 2008 évre előrejelzett 4,5 %-os inflációval szemben ma már 6,5 %-ot prognosztizálnak, mely jelentős, a 2008.évi díjban nem finanszírozott költségnövekedést okoz a szolgáltatási díjkalkulációnál.

1. A szolgáltatás terjedelmében, színvonalában bekövetkező változások

A lakossági árkiegészítések megszűnése, az árakban a valós költségek érvényesítése a lakosságot nagymértékű takarékosagra ösztönözte. A kilencvenes évek elejétől napjainkig több tízezer lakásba építettek be mellékvízmérőket.

A vállalkozások a piacaik szűkülése mellett víztakarékos technológiák alkalmazásával, saját ellátás kialakításával igyekeznek csökkenteni kiadásait, az intézmények pedig a finanszírozási nehézségek miatt takarékoskodnak.

Ugyanakkor a települések fejlődésével együtt járó infrastruktúra-fejlesztésekkel nemcsak hogy jelentősen nőtt a kedvezőtlenebb fajlagos költségekkel üzemeltethető hálózat, hanem azon fogyasztóhelyek száma is, ahol csak időszakos fogyasztás van (pl. kertek, üdülők) és így a rendelkezésre állás és a vízmérőkhöz kapcsolódó szolgáltatási költségek nem, vagy csak töredékében térülnek meg a csekély fogyasztás miatt.

Mindezek mellett a víziközmű szolgáltatások területén az európai uniós követelményeknek való megfelelés jelentős vízminőségjavító, vízbázis védelembehelyezési, valamint szennyvízkezelési beruházásokat indukált, ill. indukál a következő években is mintegy 1.000 milliárd Ft értékben. Az ezek nyomán belépő műszaki rendszerek üzemeltetési költségei általában meghaladják a velük elérhető bevételeket. Ugyanis vagy az ivóvíz, ill. szennyvíztisztítás minőségét javítják a működési terület számottevő bővülése nélkül, vagy olyan új műszaki rendszerek, amelyek már a fajlagosan nagyobb költséggel ellátható kisebb települések ellátását oldják meg.

Ugyanakkor a szintén EU irányelveknek megfelelő jogharmonizáció mind a környezetvédelem, mind a fogyasztóvédelem területén szigorodó előírásokhoz vezet. Az ivóvíz-szolgáltatás területén növekvő költségeket jelent a folyamatosan növekvő vizsgálati spektrum és a vizsgálatok száma, gyakorisága, amely minden érintettnek elemi érdeke. El kell kerülni a jövőben minden vízfertőzéses esetet!

A tisztítástechnológiák csak fejlesztések árán tudnak megfelelni a hatósági előírásoknak. Az elvezetett szennyviznél folyamatosan tapasztalható, hogy egyrészt a szennyvizek koncentrációja, szennyezettsége növekszik, az alulterhelt csatornáknál a szennyvíz minősége tovább romlik, másrészt az egyes túlterhelt és/vagy korszerűtlen telepek nem képesek az elvárt színvonalú tisztításra. Ebből adódóan a tisztítási költségek is emelkednek.

Az előzőekben említettek alapján a szolgáltatás terjedelmének és színvonalának - állami eszközökkel is ösztönzött - növekedése, a víziközmű szolgáltató cégek munkájának folyamatos hatékonyság javítása mellett is, a fajlagos ráfordítások növekedését eredményezi.

2. Az infláció alakulása

A ivóvíz- és csatornaszolgáltatásban nem az általános fogyasztói kosárra alapozott tendenciák érvényesek, hanem - jelentős költségaránya következtében - sokkal nagyobb az energia és anyagár változások hatása.

Az összes költség mintegy 10%-át elérő **vásárolt anyagok és alkatrészek** árának változását a termelői árindex határozza meg, melyet befolyásol az import anyagok (színes- és nehézfémek, kőolajszármazékok, stb.) világpiaci árának alakulása, a forint árfolyam, illetve a beszállítók versenyeztetése.

A földgáz árak tekintetében - a világpiaci árakat követő ármechanizmus okán - a várhatóan ismét több ütemű áremelés 2009. év során átlagban 15-20 %-os mértékű lehet.

A villamos energia árának alakulásában jelentős szerepet játszik a „szabad piac”-ra való kötelező kilépés során elért ár. A közüzemi díjas szolgáltatás igénybevételt felváltja az egyetemes szolgáltatás, ahol a 3x50 A alatti kisfeszültségen vételező fogyasztási helyek maradhatnak. Az e feletti fogyasztási helyek átkerülnek az energiakereskedőkhöz, ahol az árakat a kereslet-kínálat, valamint a piaci várakozások határozzák meg. A magyar energiapiacra kapacitás felesleg nincs, így az árakat - jellemzően - az MVM tenderen kialakuló árak határozzák meg. A víziközmű szolgáltatás energiafelhasználásának árszínvonala 16-20%-kal emelkedhet.

Az ágazatban jellemző költségarányok alapján a villamos energia súlyaránya 10-20% közötti az összköltségen belül.

A személyi jellegű ráfordításoknál - a kormány által meghirdetettek alapján - 2009. évben a reáljövedelem szinten tartása a cél, amely a 2008. és 2009. évi fogyasztói árindex várakozások függvényében alakul.

A fentiek alapján a 2009. évi díjak megállapításához az alábbiak szerinti valorizációs indexeket javasoljuk figyelembe venni:

anyag	4 - 6 %
anyagjellegű ráfordítás	4 - 6 %
üzemanyag (jelenlegi árszínhez)	8 - 10 %
földgáz	20 - 25 %
villamos energia (jelenlegi árszínhez)	16 - 20%
személyi jellegű ráfordítás	4 - 6 %
egyéb ráfordítások (környezetterhelési díj nélkül)	4,5 - 5 %

3. A fogyasztás változása

A 2009-as évben - a pénzügyi világválság begyűrűző hatásaként - a GDP legfeljebb 1 % körüli növekedésével számolhatunk.

Azonban a gazdasági növekedés - jellemzően - nem a vízigenyes gazdasági ágakban jelentkezik. Ugyanakkor általában a belépő létesítmények miatti fogyasztásnövekedést ellentételezik az egyre terjedő - egyébként környezetvédelmi szempontból kedvező - víztakarékos technológiák, vagy a finanszírozási okokból szükségszerű víztakarékosság. A klímaváltozás hatásaként jelentkező esetleges többlet-fogyasztás a gazdálkodók vízigeny csökkenését nem ellensúlyozza.

Ennek következtében - általában - a 2009. évi fogyasztást is csak a 2008-as értékesítési adatok alatt lehet felelősséggel tervezni, amely a szolgáltatás változatlanul magas fix költség-hányada miatt a fajlagos ráfordítást növeli.

Terjed a locsolási mellékmérő, ami tovább csökkenti a számlázható csatornadíj mennyiséget. Hatása az előbbieken leírtakkal megegyező.

4. A közművagyon pótlási, felújítási fedezetének, ill. bérleti díjának szükséges változása

Az amortizáció a beruházáskori árszínvonalnak megfelelő forrást képez, amelynek reálértéke csökkent a létesítés óta eltelt akár több évtized inflációs hatásai miatt, tehát a pótlást a jelen árakon már messze nem fedezi. A szükséges fedezet díjakba történő beépítését indokolja a víziközmű hálózatok ismert állaga, és a forráshiány miatt elmaradt rekonstrukciók, valamint felújítások. A NFT II. ismert preferenciái alapján nem számíthatunk jelentősebb EU-s forrásokra a rekonstrukciók területén.

Az elmúlt évek állami támogatással megvalósuló közmű beruházásainál a díjfedezet hiánya miatt kényszerűségből felvállalt kezdeti alacsonyabb amortizációs időszak lejár, a valós pótlási szükséglet alapján, a legalább 5 éves művek amortizációs fedezetét is el kell kezdeni beépíteni a díjakba. Hasonló a helyzet az elkövetkező években belépő művek (több mint 1.000 milliárd Ft !) amortizációja esetén is.

Az önkormányzati tulajdonban lévő eszközök üzemeltetéséért fizetett bérleti díj általában csak az eseményvezérelt (hibajavító) rekonstrukciókra, felújításokra elegendő. Az eszközök tervszerű, ütemezett pótlására, felújítására az ágazat cégeinek 2/3-ánál nem, vagy csak töredékében nyújt fedezetet.

A fenti indokok alapján a víziközmű vagyon díjakban is **érvényesíthető amortizációs hányadát**, ill. **bérleti díját** a valós pótlási, felújítási, korszerűsítési igényeknek megfelelően kell a díjakba építeni, az így nem fedezhető kiadásokra pedig a tevékenység eredményéből (nyereségéből) lehet forrást biztosítani. Ezért ezen árképző tényezőnek jelentősen az infláció feletti (8-10%-os) emelése szükséges 2009. évben, és az elkövetkező években is.

5. Az árat befolyásoló adójellegű befizetések változása

Jelenleg még folyamatban van a jövő évi állami költségvetés kialakítása, így még nem ismertek a díjat érintő esetleges további kormányzati intézkedések.

A ráfordítás támogatás keretösszege a költségvetés-tervezet szerint 4,8 Mrd Ft-ról, 4,5 Mrd Ft-ra (mintegy 6 %-kal) csökken. Ebből következően a támogatási küszöb jelentősen infláció feletti növelése várható.

6. Összegzés

A díjak megállapítása tekintetében az önkormányzatoknak az alábbi szempontokat szükséges érvényre juttatni a jogszerű szabályozás és differenciálás érdekében:

- az EU irányelveknek megfelelően figyelembe kell venni a víziközmű szolgáltatások költségei megtérülésének elvét, beleértve a környezeti és a vízkészletek védelmével összefüggő költségeket is (teljes költség megtérülés elve), továbbá a szennyező fizet elvet,
- érvényesítendő emellett a fenntarthatóság és megfizethetőség elve, melynek értelmében a szolgáltatás hosszú távú, magas színvonalú fenntartását a lakosság számára megfizethető áron kell biztosítani. Az ivóvíz- és csatornadíj kiadást a háztartási jövedelem 2-4 %-a között indokolt tartani, ezért célszerű a helyi támogatások alkalmazása a rászorultak számára,
- a helyi körülmények figyelembevétele mellett pontosan határozzák meg az adott díjhoz, díjakhoz tartozó áralkalmazási feltételeket,
- célszerű, ha a ráfordítások elemzéséből kiindulva differenciált díjakat alkalmaznak attól függően, hogy a „vevő” milyen kapacitásokat köt le, időszakosan vagy folyamatosan veszi igénybe a szolgáltatást, stb.

- a szolgáltatás kapacitás-lekötésével arányos költségek megtérülése érdekében javasolt az alapidj alkalmazása, mely alkotmányossági szempontból sem vitatható.

Az előző pontokban ismertetett **szakmai szempontok hosszú távú érvényesítése** szükséges a szolgáltatás műszakilag megfelelően jó színvonalú ellátása, ill. annak fenntarthatósága érdekében. Természetesen e szempontok az egyes szolgáltatók sajátosságainak megfelelően jelennek meg költségszerkezetükben, és ennek megfelelően differenciálják a szolgáltatási díjak változtatási igényét.

A szolgáltatás terjedelmének és színvonalának állami eszközökkel is ösztönzött növekedése, **a víziközmű szolgáltató cégek folyamatos hatékonyság javítása mellett is**, a fajlagos ráfordítások növekedését eredményezi.

2009. évben - a fogyasztói teherbíró-képességet, és a szükséges hosszabb távú fokozatosságot is figyelembe véve - **legalább 7-10 %-os szolgáltatási díjemelés lenne szükséges**, hogy az ágazatra vonatkozó - a kormány által is támogatott - EU célok megvalósításának esélyei megmaradjanak.

A lakossági díjak megállapításánál számolni kell továbbá azzal, hogy várhatóan a lakossági díjtámogatás feltételei szigorúbbak lesznek az elismerhető költségváltozás tekintetében az előző évinél, és az indokolt, de arányaiban magas bérleti díjakat a támogatás elbírálásánál nem veszik figyelembe.

A 2009. évi várható energia árak és energiaköltség becslése

Az olajárak szárnyalásának ellenére az év eleji gyors és szerencsés villamosenergia vásárlási szerződésnek és takarékoskodási intézkedéseknek, energetikai beruházásoknak (pontosabban az ezekből származó mennyiségi megtakarításoknak) köszönhetően sikerül a tervezett keretek között tartani az energia költségeket. A 2008 évi értékesítés csökkenés mintegy 2%-os villamosenergia felhasználás csökkenést eredményezett.

A jelenlegi bizonytalan világpiaci, tőkepiaci, energiapiaci viszonyok mellett szakmai körökben is erősen megoszlanak a vélemények a jövőképről, így a tervezés a korábbi évekhez képest is jóval bizonytalanabb.

Üzemanyagok:

Jelenleg az üzemanyagok ára már kb. 10 forinttal haladja meg a 2008-os tervezett éves árszintet (Köszönhetően a dollár gyengülésének). Ha az árak a jelenlegi (2008-10-21) szinten stabilizálódnának, az 2009-re akkor is **a 2008-ast mintegy 5%-al meghaladó nagyságú** kiadást vetít előre. Ugyanakkor világpiaci trendekben (a kereslet növekedése, és az ettől bekövetkező drágulás, az árfolyamok változása) a MOL szakemberei szerint lényegi változás nem várható. A következő évre hivatalosan tervezett kb. **5%-os inflációval számolva mintegy 10-15%-os áremelkedés valószínűsíthető 2008-ra.**

A 2008-ban várhatóan a 12%-os üzemanyag-költségnövekedést nem lépjük túl.

Földgáz:

A földgáz világpiaci ára mintegy fél éves eltéréssel és kissé tompítottan, de leköveti a nyersolaj világpiaci árának változásait. **Az idei negyedévenkénti árváltozások eredménye 30%-ot meghaladó drágulás.** Az eddigi változások **ár hatása a 2009-re csak +12,2%** a 2008-as éves átlagárhoz képest. Szakértők szerint 2009-ban azonban az infláció felett **további 5-10% drágulásra** lehet számítani az olajárak alapján.

Összegezve: ezen a területen sem lépjük túl a 15%-os költségnövekedést.

Villamos energia:

A szabad piac kiteljesedésével a jelenlegi szabályozás szerint az eddigi közüzem megszűnt 2008. január 01-től. Helyét a „védett fogyasztói körben” (3*50A-es csatlakozási értékig) az egyetemes szolgáltatók vették át. A védett fogyasztók köre 2009-ra a közintézményekkel és a cégenként 3x63A-es csatlakozási teljesítményű fogyasztókkal bővül. A villamos energia felhasználásunk teljes mennyiségét a szabad piacról kell továbbra is beszerezni. 2008-ban a jókor és jó áron kötött szerződésnek köszönhetően még a „védett” fogyasztókhoz képest is 1,40Ft-al olcsóbban sikerült energiát beszerezni.

Várható energiaár 2009-ban:

A kereskedők jelenleg (2008.10.20) nem tudnak 2009-re elfogadható árat mondani. Ennek legfőbb oka, hogy a 2009-re vonatkozó első kapacitás-aukcióra majd csak október 27-28-án kerül sor. Addig csak a 87 Euro/MWh-ás (kb.24Ft/kWh-s) indikatív ár lehet iránymutató, de

ezen az áron (+kiegyenlítés + a szállítás + a kereskedő költségei) már igen drágán lehet energiához jutni. Ha az aukción is ez az ár érvényesül, akkor ez a 2008-as árhoz képest több, mint 30%-os áremelkedést fog jelenteni.

Az ár másik tényezője gyakorlatilag a vezetékek használatáért fizetendő, hatósági áras díjrészek: a rendszerhasználati-, rendszerirányítási díj, a rendszerszintű szolgáltatások díjai, valamint az elosztó hálózati díj...stb.

Ezek a díjak a jelenlegi ismereteink szerint inflációt meghaladó mértékben, várhatóan 10% változnak.

Ha a fizetendő díjaknak ezt a két tételét összeadjuk (rendszerhasználat + energia díj), akkor 20-25%-os áremelkedés valószínűsíthető.

Az idei után további mennyiségi megtakarításokat eredményező, hatékonyságnövelő beruházásoknak az eredményeképpen a villamos energia felhasználás a belépő új telepek, illetve vízminőség javító programok ellenére sem fog számottevően növekedni.

Jelenlegi számításaink szerint valószínűsíthető, hogy a céget érintő tényleges költségnövekedés ezen a területen nem haladja majd meg a 21%-ot, feltételezve, hogy az energia szabadpiaci ára nem növekszik az inflációt többszörösen meghaladó mértékben.

Összesítve:

Az előző évekhez képest a mostani előrejelzés minden eddiginél bizonytalanabb. Minden energiaár vagy az Euróához, vagy a Dollárhoz kötött, és csak az utóbbi napokban a Forint 10%-al gyengült ezekhez a valutákhoz képest. Nyár óta pl. a Dollár 160 Ft-ról 220Ft-ra változott, aminek köszönhetően hiába csökken az olaj ára (dollárban a felére) a benzinkútnál még alig 8%-al kell kevesebbet fizetni a benzinért (nagyobb részben az árfolyamváltozás, kisebb részben az adók miatt.)

Jelen pillanatban, mindezeket összesítve 2009-re az energiaköltségek 19-20%-os emelkedése várható, ami többszörösen meghaladja az 5%-os várható inflációt.

	Várható árváltozás 2009-ra	Várható költség változás 2008/2007
Villamos energia	10% és 20-30%	20-22%
Üzemanyagok	10-15%	12%
Földgáz	5-10%	15%
Összesítve:		19-20%

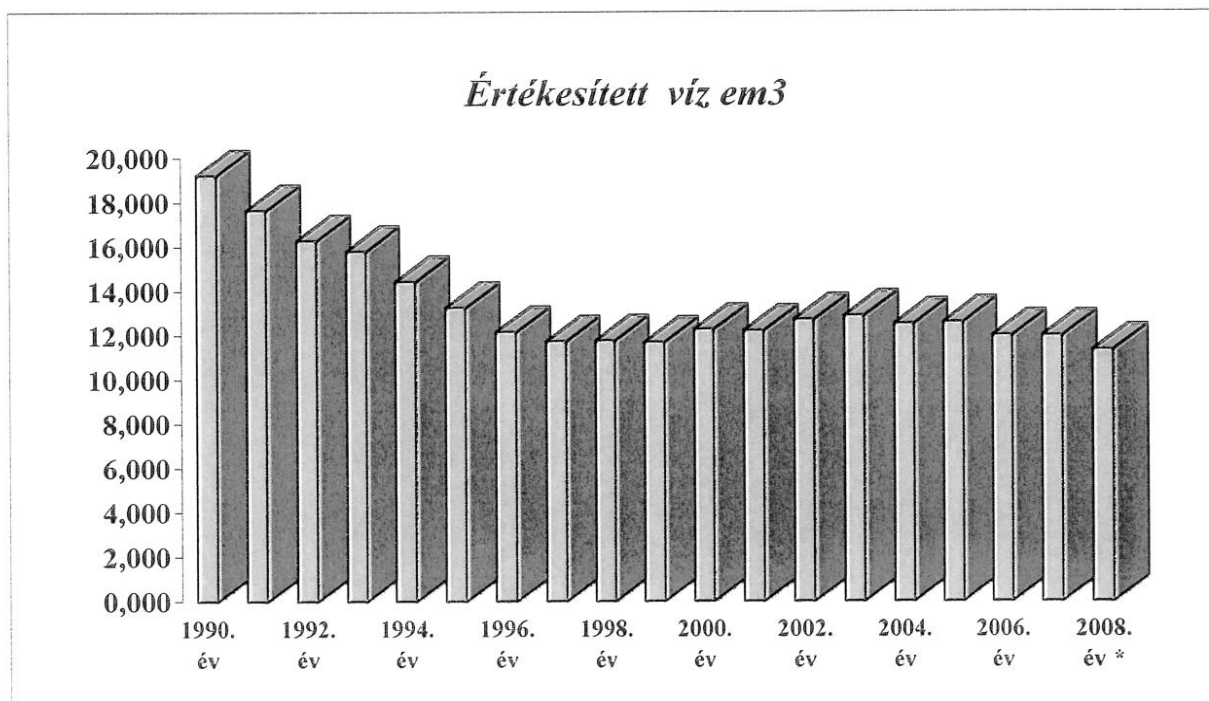
Eger, 2008.október 22.

Kiss Péter
főenergetikus

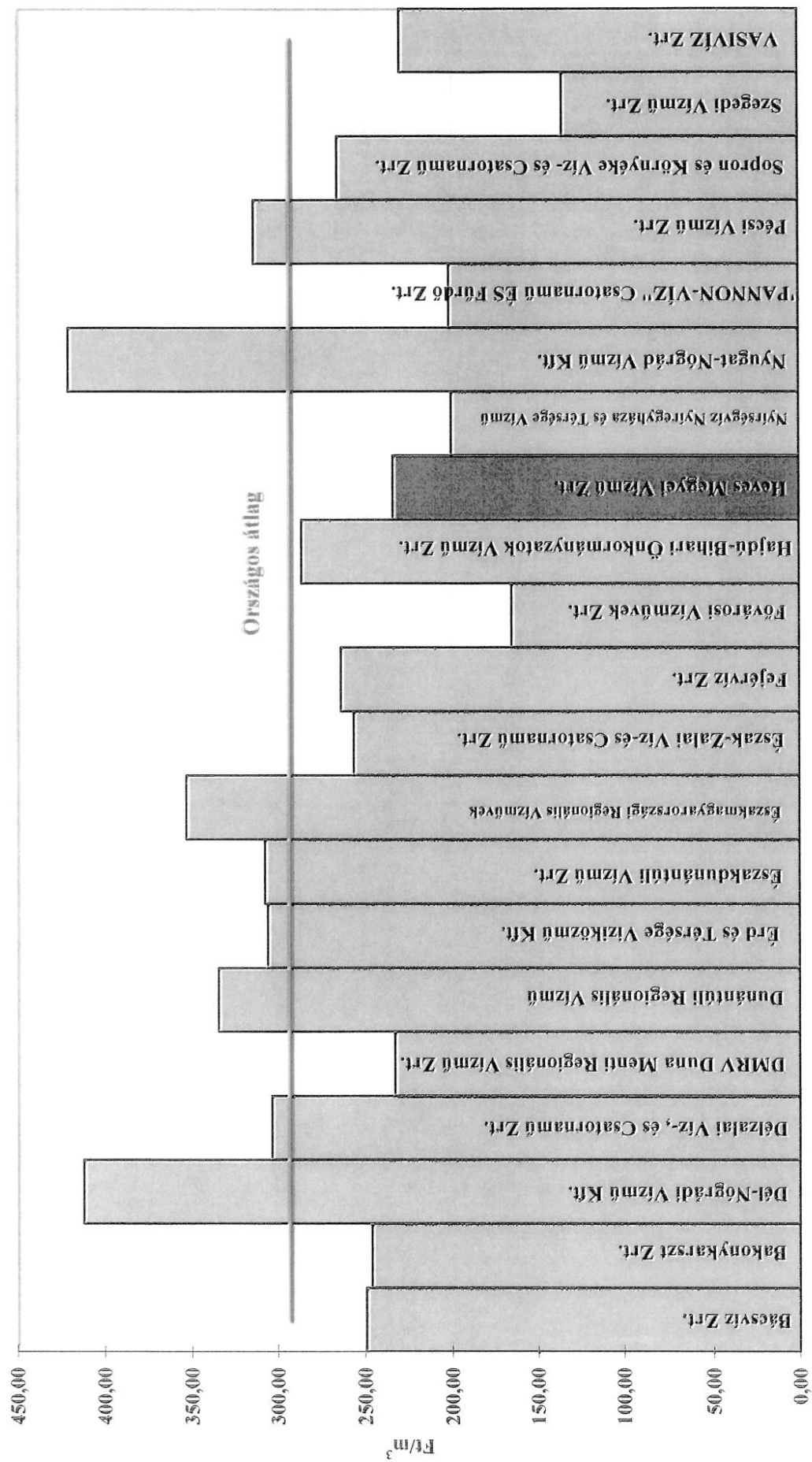
Az ivóvíz-értékesítés változása 1990. és 2008. között

Év	Értékesített víz em ³	Változás		Fogyasztás csökk./növ. előző évhez
		1990-hez %	előző évhez %	
1990. év	19,241	100,00%	-	-
1991. év	17,673	91,85%	91,85%	-8,15%
1992. év	16,300	84,71%	92,23%	-7,77%
1993. év	15,819	82,22%	97,05%	-2,95%
1994. év	14,460	75,15%	91,41%	-8,59%
1995. év	13,277	69,00%	91,82%	-8,18%
1996. év	12,180	63,30%	91,74%	-8,26%
1997. év	11,756	61,10%	96,52%	-3,48%
1998. év	11,775	61,20%	100,16%	0,16%
1999. év	11,703	60,82%	99,39%	-0,61%
2000. év	12,283	63,84%	104,96%	4,96%
2001. év	12,231	63,57%	99,58%	-0,42%
2002. év	12,735	66,19%	104,12%	4,12%
2003. év	12,898	67,03%	101,28%	1,28%
2004. év	12,525	65,10%	97,11%	-2,89%
2005. év	12,608	65,53%	100,66%	0,66%
2006. év	12,003	62,38%	95,20%	-4,80%
2007. év	11,992	62,33%	99,91%	-0,09%
2008. év *	11,353	59,00%	94,67%	-5,33%

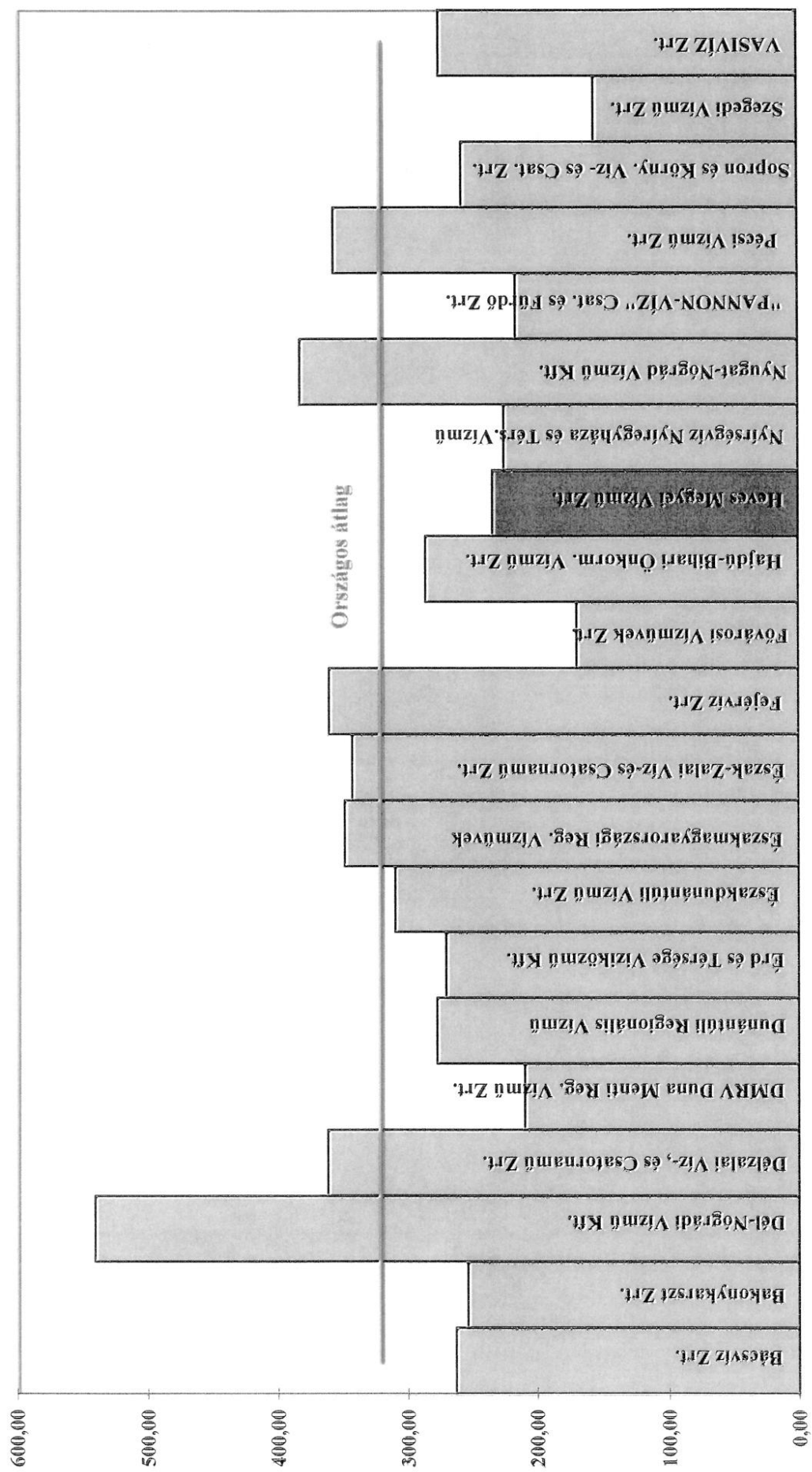
* várható érték

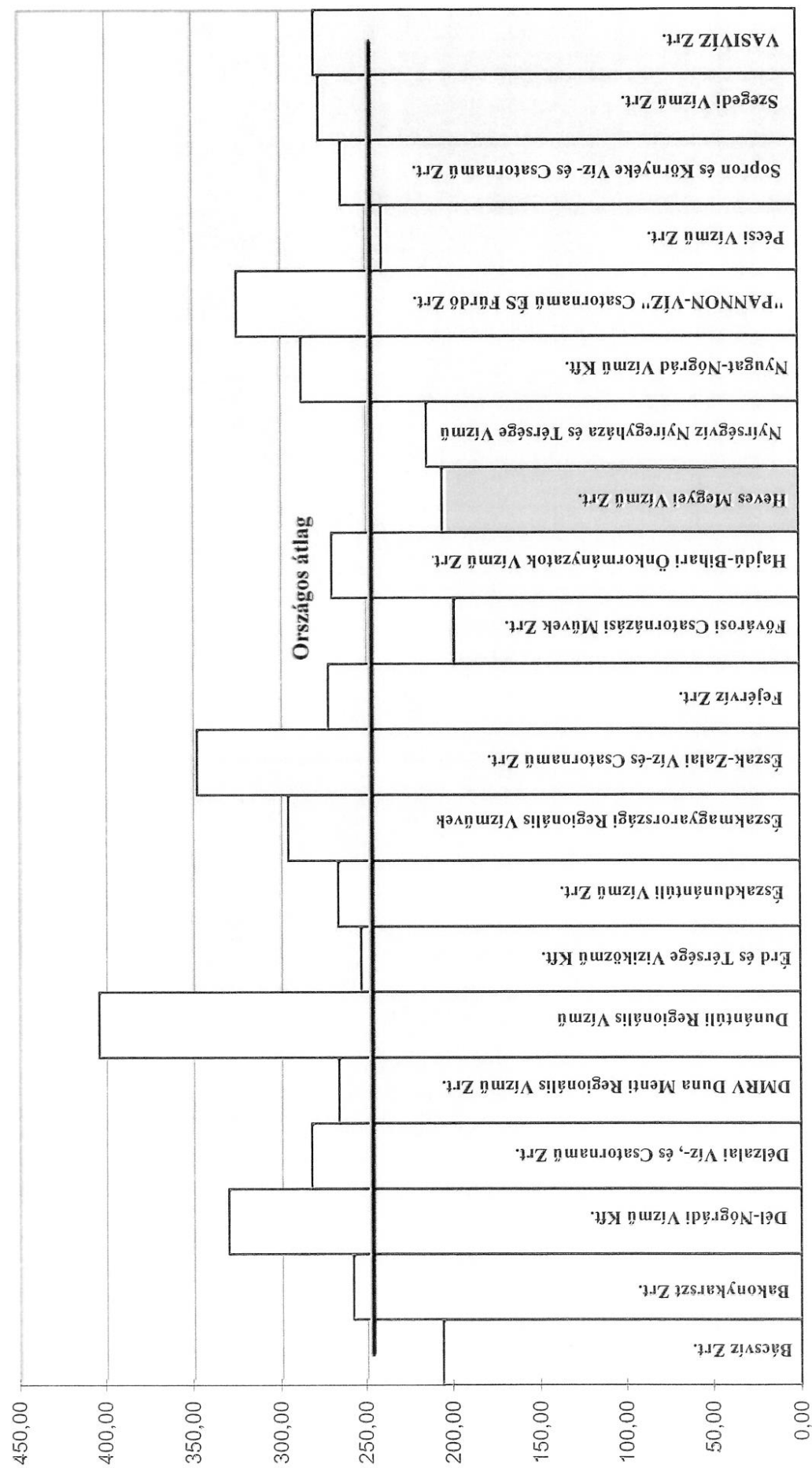
Vízdíjak - lakossági fogyasztók

Vízdíjak - közületi fogyasztók

Csatornadíjak - lakossági fogyasztók

Csatornadíjak - közületi fogyasztók

MISKOLC és térségének 2008. évi víz- és szennyvízdíjak

(A díjak áfa nélküliek)

sor-szám	Település	Vízdíj (nettó)		Szennyvíz díj (nettó)		Üzemeltető
		Lakosság	Közület	Lakosság	Közület	
1.	Miskolc	229,30	358,50	176,40	238,10	
2.	Alsózsolca	394,00	418,00	Folyékony hulladék elhelyezés: 1.865,- Szennyvíz telepre: 870,-		ÉRV
3.	Arnót	376,00	376,00	420,00	1188,00	ÉRV
4.	Bükkszentkereszt	394,00	418,00	406,00	715,00	Borsodvíz
5.	Felsőzsolca	355,90	355,90	262,00	262,00	
6.	Kistokaj	394,00	418,00	406,00	474,20	Borsodvíz
7.	Mályi	394,00	418,00	509,00	509,00	Borsodvíz
8.	Onga	394,00	418,00	1006,00		Borsodvíz
9.	Sajóbábony	323,00	528,00	322,00	765,00	ÉRV
10.	Sajókeresztúr	328,00	528,-+alapdíj 176,-			0
11.	Sajólád	348,10	323,-+alapdíj 528,30	479,40	1011,10	Borsodvíz
12.	Sajópálfa	534,00	534,00	337,00	1010,00	ÉRV
13.	Sajóvamos	472,00	472,00	371,00	940,00	ÉRV
14.	Szirmabesenyő	323,00	323,00	470,-+alapdíj 176,00	830,00	ÉRV